

International
**SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL**

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:40
sssjournal.com

pp.3928-3936
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 01/06/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 10/08/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 10.08.2019

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI İLE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİ TERCİH ETMELERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ATTITUDES OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES TOWARDS THE TEACHING PROFESSION AND THE FACTORS THAT ARE EFFECTIVE IN THEIR CHOICE OF TEACHING PROFESSION

Hüseyin ÜZÜM

Gaziantep Orhan Sevinç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Gaziantep/TÜRKİYE

Fikret ALINCAK

Gaziantep Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Gaziantep/TÜRKİYE

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1636>

Reference : Üzüm, H. & Alıncak, F. (2019). "Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörlerin Değerlendirilmesi", *International Social Sciences Studies Journal*, 5(40): 3928-3936.

ÖZ

Günümüzde öğretmenlerin eğitim ve öğretimde hiç şüphesiz büyük katkıları bulunmaktadır. Eğitim sürecinin etkili ve verimli olması kaliteli bir eğitimin verilmesi ile mümkündür. Çoğu meslekte olduğu gibi öğretmenlikte de mesleğe yönelik tutumlar, verimliliğin en önemli etkenlerinden birisidir. Bir toplumun geleceğini doğrudan belirleyen eğitim sisteminin en önemli ayağını oluşturan öğretmenlerin, kendi mesleklerine yönelik tutumlar eğitim sürecinin kalitesini etkileyen önemli etkenlerdendir. Öğretmenlerin kendi mesleklerine yönelik tutumlarının ve bu mesleği tercih etmelerine etken olan faktörlerin, sınıf içi etkinlikleri doğrudan etkilediği bilinmekle birlikte öğretmen, öğrenci, idare, hizmetli gibi unsurlardan oluşan okul sisteminin uyumunu da etkilemektedir.

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörler arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Araştırmada çalışma grubu olarak 410 (275 erkek, 135 kadın) beden eğitimi öğretmen adayları gönüllülük esasına dayalı olarak, rastgele yöntemle çalışmamıza dahil olmuştur. Araştırma verilerinin analizinde SPSS 22.0 programından yararlanılarak istatistiksel analizler yapılmıştır. İstatistiki yöntem olarak yüzde frekans değerleri, betimsel istatistik, Independent samples t testi ve OneWayAnova analizleri kullanılmıştır. 0.05 düzeyinde anlamlılık ölçüt alınmıştır.

Sonuç olarak; araştırmada, beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenleri orta düzeyde bulunurken, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek olduğu saptanmıştır. Kadınların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu, 4.sınıfların 1. ve 2.sınıflardan daha olumlu tutuma sahip oldukları, açık öğretim lisesi mezunlarının daha yüksek tutuma sahip oldukları ve gelir durumu orta ve iyi olanların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha iyi olduğu neticesine varılmıştır. Kadın ve erkek öğretmen adaylarının bu mesleğe yönelik tutumlarının arttığı durumlarda tercih etme nedenlerinde bir düşüş olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Öğretmen adayı, Öğretmenlik Mesleği, Tutum.

ABSTRACT

Today, teachers have undoubtedly contributed greatly to education. The effective and efficient education process is possible by providing a quality education. As in most professions, attitudes towards teaching are one of the most important factors of productivity. Although it is known that teachers' attitudes towards teaching profession and factors

influencing their preference for teaching profession directly affect classroom activities, they also affect the adaptation of the school system consisting of elements such as teacher, student, administration, servant.

The aim of this study is to evaluate the relationship between the attitudes of physical education teacher candidates towards the teaching profession and the factors that are effective in their choice of teaching profession. In the study, 410 (275 male, 135 female) physical education teachers candidates were included in our study randomly on a voluntary basis. Statistical analysis was performed by using SPSS 22.0 package program. Percent frequency values, descriptive statistics, independent samples t test and One Way Anova analyzes were used as statistical methods. A significance level of 0.05 was considered.

As a result; In the research, physical education teacher candidates preferred to prefer the profession of teaching the medium level, while the attitudes towards teaching profession were determined to be high. It was concluded that the attitudes of the women towards the teaching profession were more positive, that the 4th grade students had more positive attitudes than the 1st and 2nd grades, that the open education high school graduates had higher attitudes and that the attitudes towards the teaching profession were better. It has been determined that there is a decrease in the reasons of preference of female and male pre-service teachers when the attitudes towards teaching profession are increased.

Keywords: Physical Education, Teacher Candidate, Teaching Profession, Attitude.

1.GİRİŞ

Eğitim kurumlarındaki eğitim sürecini planlayan, uygulayan ve değerlendiren öğretici ve eğitmen, eğitim sisteminin en temel unsurudur. Öğretim ortamında, hedef ve amaçları belirleme ve bu düzeyde uygun olan davranışları saptama, bunların yer alacağı ortamı düzenleyen değerlendiren ve bu yükümlülüğü taşıyan eğitmenin özelliği, hizmet öncesinde kazandığı öğretim yeteneğine bağlıdır. Bu yeteneklerin kazanılmasında işin teorik boyutu, temeli oluştururken uygulama boyutu ise işe yararlılığı anlamlı kılmaktadır (Çoban, 2015). Eğitim mevcut bilgi-birikim, beceri ve deneyimin yeni nesillere aktarılmasını, bireylerin zihinsel gelişimini sağlamayı, kültürel mirasın genç kuşaklara aktarılmasını, eleştirel ve bağımsız düşünen bireylerin; etkin, katılımcı yurttaşların; nitelikli insan gücünün yetiştirilmesini amaçlar (Kılbaş, 2003). Eğitim, bireyleri içinde bulunduğu toplumun ve buna bağlı olduğu uygar dünyanın ahenkli bir bireyi olarak çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmayı hedefler (Dilaver, 1996). Genellikle eğitimin hedefleri bireyin kendini tanıması kendi yeteneklerinin farkına varması başarabileceği potansiyeli ortaya çıkarması kısacası kendini gerçekleştirme, insani ilişkileri, iktisadi yarar ve toplumsal sorumluluklar olmak üzere dört grupta toplanır (Tamer ve Pulur, 2001).

Nitelikli öğretmenlerin uyguladığı kaliteli öğretimin öğrenci başarısına pozitif etkilerinin olduğu fikriyle, hem öğretmenlerin yetişme modellerine hem de öğretim süreçleriyle ilgili birçok düzenleme ve yenilik durumları son dönemlerde düzenli bir şekilde kendisini göstermiştir (Lukin ve ark. 2004). Eğitimde öğretmenin bireysel özellikleri ve kişisel nitelikleri önem teşkil eder. Bu durum tek başına bir anlam ifade etmez ancak bu nitelikler mesleki kalite ile birlikte olunca daha etkili olmaktadır. Eğitiminin esasi vazifesi olan öğretmeyi yapabilmesi oldukça önemlidir. Dolayısıyla öğretilmekte bulunması gereken meslek bilgileri ve mesleğiyle ilgili tutumları ile beraber farklı konu ve branşlarda da bilgi birime ihtiyaçları olmakta, yani öğretmenlerin ‘Her şeyin Bir şeyini, Bir şeyin ise Her şeyini’ bilmeleri gerekmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının evrensel dünya felsefesine ve genel kültüre sahip olmalarını gerekli kılar. Öğretmenlerden beklenen sadece kendi alanlarında uzman olmaları değil, olguları olayları ve dünyayı alakadar eden problemleri görmesi ve bunlara çözüm üretmesi ve İçinde buldukları mevcut toplumları bu hususlarda olumlu yönlendirebilmesi gerekmektedir (Şişman, 1999). Bu sebeple öğretmenlik mesleği, eğitim sektörüyle de bağlantısı bulunan siyasal, sosyal, toplumsal, bilimsel ve teknolojik durumlarına sahip olan, mesleğinde gereken bilgisini esas ilke edinen mesleki alandır (Erden, 2005).

Meslek, bireyin hayatı süresince mutluluk, doyum, özgürlük, kendini gerçekleştirme gibi ihtiyaçların karşılanması ve bireyde belirli bir hayat felsefesi oluşturmasında önemli bir etmendir. Bu sebeple kişi kendi sınırlarını asar ve globalleşip evrenselleşebilir. Kişinin kendi karakter ve kişiliğine ters düşen bir alana yönelmesi, onun gelişimini engellemekle beraber kişiye psikolojik rahatsızlığa ve tatminsizliğe sebep olabilir (Altıntaş, 1999).

Öğretmenlik, diğer mesleklere göre farklılık gösterip kendine has nitelikleri olan bir meslektir. Bu hususta hata yapıldığında yapılan hatanın telafisinin güç olduğu bir meslektir. Bu Meslekteki bireyler toplumlarda örnek teşkil eden insanlardır. Bu yüzden bu meslekte görev alacak bireylerin seçimi özel bir önemi gerektirir. Her birey öğretmen olmak için gereken özelliklere sahip olmayabilir. Öğretmenlik belli kişilik özelliklerine, demokratik ve insani değerlere sahip olmayı gerektirir (Celep, 2004).

Bu bilgiler ışığında çalışmada, beden eğitimi branşındaki öğretmen adaylarının bu mesleğe yönelik tutumlarıyla, mesleğe yönelmelerine etki eden ilişkinin değerlendirilerek, yaş, cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, sınıf, mezun olunan lise türü ve gelir düzeyi değişkenleri açısından farklılıkların ortaya konması amaç edinilmiştir.

2. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; çalışma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, işlem yolu ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörler arasındaki değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmadır (Karasar, 2009).

2.2. Araştırma Grubu

Araştırma ve çalışmada veri toplamak amacıyla Gaziantep Üniversitesinde okuyan üniversite öğrencileri evren olarak belirlenmiş olup, rastgele yöntemle seçilen ve bu araştırmaya gönüllü olarak katkı veren toplam 410 (135 kadın, 275 erkek) kişi örneklem grubu olarak belirlenmiştir. Kadınların yaş ortalaması 21.17 ± 2.11 , erkeklerin yaş ortalaması 21.93 ± 2.61 olarak tespit edilmiştir. Araştırmada ele alınan değişkenler özellikler tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma grubuna ait kişisel özellikler

Değişkenler	Gruplar	n	%
Yaş	18-20 yaş	118	28,9
	21-23 yaş	190	46,1
	24 yaş ve üzeri	102	25,0
Cinsiyet	Erkek	275	67,0
	Kadın	135	33,0
Sınıf	1.Sınıf	159	38,8
	2.Sınıf	29	7,0
	3.Sınıf	90	21,8
	4.Sınıf	132	32,3
Lise Türü	Fen Lisesi	9	2,2
	Anadolu Lisesi	258	62,9
	Meslek Lisesi	120	29,4
	İmam Hatip Lisesi	7	1,7
	Çok Programlı Lise	4	1,0
	Açık Öğretim Lisesi	7	1,7
	Spor Lisesi	5	1,2
Gelir Düzeyi	İyi	59	14,3
	Orta	190	46,4
	Kötü	161	39,3
Not Ortalaması	1.50-1.99 arası	2	,5
	2.00-2.49 arası	33	8,0
	2.50-2.99 arası	159	38,8
	3.00-3.49 arası	194	47,3
	3.50-4.00 arası	22	5,3

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışma verilerini toplamak için; kişisel bilgi formu ve iki ölçek kullanılmıştır. Araştırma grubunun sosyo-demografik değişkenler ile alakalı bilgilerini toplamak adına çalışmacı tarafından konuyla alakalı uzman görüşleri alınarak “Kişisel Bilgi Formu” hazırlanmıştır. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörler arasındaki ilişkiyi ölçmek için; Çalışmada veri toplama aracı olarak (Üstüner, 2006), tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ile (Övet, 2006), tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

2.4. Kişisel Bilgi Formu

Çalışmanın birbirinden bağımsız olan değişkenlerine ait veriler, çalışmacının hazırlamış olduğu kişisel bilgi formu ile kazanılmıştır. Kişisel bilgi formu'nda; Yaş, cinsiyet, sınıf, mezun olduğu lise türü, ailenin gelir düzeyi, not ortalaması ile alakalı sorular yer almaktadır.

2.5. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği

Üstüner tarafından öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek için geliştirilen, beşli likert tipinde ve 34 maddeden oluşan “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” ile elde edilmiştir. Ölçme aracı 5=Tamamen Katılıyorum, 4=Çoğunlukla Katılıyorum, 3=Orta Düzeyde Katılıyorum, 2=Kısmen Katılıyorum, 1 = Hiç Katılmıyorum olarak puanlanmıştır. Ölçek maddelerinden 10 tanesi olumsuz ifadeler içermektedir. Olumsuz ifadelerin tersten puan değerleri (1=5, 2=4, 3=3, 4=2, 5=1) olarak girilmiştir. Aracın geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Üstüner, tarafından yapılmıştır. iç tutarlılık katsayısı. 93 olarak hesaplanmıştır. Ölçek tek boyutlu bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 170, en düşük puan ise 34'tür. Ölçekten alınan yüksek puan öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumu, düşük puan ise olumsuz tutumu göstermektedir.

2.6. Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Tutum Ölçeği

Araştırmada Övet'in geliştirmiş olduğu Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Tutum Ölçeği (ÖMTİT) Likert tipi bir ölçek formudur. Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Tutum Ölçeği 31 maddeden meydana gelmiştir. Övet (125), tarafından geliştirilmiş olan Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Tutum Ölçeğindeki maddelerde “Tamamen Katılıyorum” 5, “Katılıyorum” 4, “Kararsızım” 3, “Katılmıyorum” 2, “Kesinlikle Katılmıyorum” 1 puan almaktadır. Bu ölçekte bulunan olumsuz ifadeler ise (2, 3, 4, 8, 10, 12, 16, 24, 26) tersine puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük toplam puan 31, en yüksek toplam puan ise; 155'dir. Övet, tarafından yapılan geçerlilik ve güvenilirlik analizi sonucunda ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu kanaatine varılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini ölçen Cronbach Alpha değeri 0,8640 olarak hesaplanmıştır.

2.7. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi SPSS 22.00 istatistik programı ile yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara uygulanan normallik testlerinin neticesinde, Skewness-Kurtosis değerleri -1.5 ile +1.5 arasında olduğundan verilerin normal dağılımda olduğu belirlenmiştir. İstatistiksel analizlerde ikili gruplar için Independent Sample t testi, çoklu gruplar Gruplar arasındaki farkı belirlemek için One Way ANOVA (LSD) testi yapılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise; Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

3.BULGULAR ve YORUM

Tablo 3.1. Araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerine yönelik tanımlayıcı istatistikler

	N	Min.	Max.	Ortalama	ss.
Mesleğe Yönelik Tutum	410	58.00	170.00	141.88	22.67
Tercih Etme Nedenleri		45.00	133.00	75.27	18.14

Tablo 3.1.'de Çalışma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerine yönelik tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Tablo incelendiğinde araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ortalaması 141.88 ± 22.67 olarak; öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puan ortalamaları ise 75.27 ± 18.14 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3.2. Çalışma grubunun ölçeklerden kazandıkları verilerin puanlarının cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırması

	Cinsiyet	N	Ortalama	ss.	t	p
Mesleğe Yönelik Tutum	Erkek	275	139.82	22.39	-2.603	.009
	Kadın	135	146.00	22.73		
Tercih Etme Nedenleri	Erkek	275	75.79	17.73	.845	.399
	Kadın	135	74.19	18.96		

Tablo 3.2.'de çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırması verilmiştir. Tablo incelendiğinde erkek grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ortalaması 139.82 ± 22.39 olarak, kadın grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ortalaması 146.00 ± 22.73 olarak; erkek grubunun öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puan ortalamaları 75.79 ± 17.73 olarak, kadın grubunun öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puan ortalamaları 74.19 ± 18.96 olarak tespit edilmiştir.

Cinsiyetler arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları arasında kadın bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$). Ancak öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puanları arasında belirgin değişkenlik görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.3. Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların yaş değişkeni açısından karşılaştırması

		KT	sd	KO	F	p
Mesleğe Yönelik Tutum	Gruplar arası	2305.870	2	1152.935	2.258	.106
	Grup içi	207302.771	407	510.598		
	Toplam	209608.641	409			
Tercih Etme Nedenleri	Gruplar arası	129.009	2	64.505	.195	.823
	Grup içi	134507.012	407	330.484		
	Toplam	134636.022	409			

Tablo 3.3.'te araştırma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların yaş değişkeni açısından incelenmesi ve karşılaştırması verilmiştir. Yaş grupları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ve öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puanları arasında belirgin farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.4. Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların sınıf değişkeni açısından karşılaştırması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Mesleğe Yönelik Tutum	Gruplar arası	4750.014	3	1583.338	3.130	.026	1-4 2-4
	Grup içi	204858.627	406	505.824			
	Toplam	209608.641	409				
Tercih Etme Nedenleri	Gruplar arası	1320.054	3	440.018	1.340	.261	
	Grup içi	133315.968	406	328.364			
	Toplam	134636.022	409				

Gruplar; 1.sınıf, 2.sınıf, 3.sınıf, 4.sınıf

Tablo 3.4.'te Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların sınıf değişkeni açısından karşılaştırması verilmiştir. Sınıf grupları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında dördüncü sınıf öğrencileri ile birinci ve ikinci sınıf öğrencileri arasında belirgin

farklılık görülürken ($p < 0.05$), öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puanları arasında belirgin farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.5. Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların lise türü değişkeni açısından karşılaştırması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Mesleğe Yönelik Tutum	Gruplar arası	10415.429	6	1735.905	3.503	.002	2-1. 3-1 6-1. 3-4 6-3. 6-7
	Grup içi	199193.212	403	495.506			
	Toplam	209608.641	409				
Tercih Etme Nedenleri	Gruplar arası	3965.413	6	660.902	2.038	.060	
	Grup içi	130670.609	403	324.245			
	Toplam	134636.022	409				

Gruplar; 1.Fen lisesi, 2.Anadolu lisesi, 3.Meslek Lisesi, 4.İmam Hatip Lisesi, 5.Çok Programlı lise, 6.Açık Öğretim Lisesi, 7.Spor Lisesi

Tablo 3.5.'te çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların okudukları lise türü değişkeni açısından karşılaştırması verilmiştir. Lise türü grupları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında fen lisesinde okuyanların anadolu lisesinde okuyanlar, meslek lisesinde okuyanlar ve açık öğretim lisesinde okuyanlar ile aralarında; imam hatip lisesinde okuyanlar ile meslek lisesinde okuyanlar arasında; açık öğretim lisesinde okuyanlar ile meslek lisesinde okuyanlar ve spor lisesinde okuyanlar arasında anlamlı farklılık görülürken ($p < 0.05$), öğretmenlik mesleğini seçme sebeplerine dair ölçek puanları arasında anlamlı ve belirgin farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.6. Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların gelir durumu değişkeni açısından karşılaştırması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Mesleğe Yönelik Tutum	Gruplar arası	7786.565	2	3893.283	7.832	.000	1-3 2-3
	Grup içi	201822.075	407	497.099			
	Toplam	209608.641	409				
Tercih Etme Neden	Gruplar arası	430.527	2	215.264	.653	.521	
	Grup içi	134205.495	407	329.743			
	Toplam	134636.022	409				

Gruplar; 1.yii, 2.orta, 3.kötü

Tablo 3.6.'da çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların gelir durumu farklılıkları açısından karşılaştırması verilmiştir. Gelir durumu grupları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında gelir düzeyi iyi ve orta olanlar ile kötü olanlar arasında anlamlı farklılık görülürken ($p < 0.05$), öğretmenlik mesleğini tercih etme sebeplerine dair ölçek puanları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.7. Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların not ortalaması değişkeni açısından karşılaştırması

		KT	sd	KO	F	p
Mesleğe Yönelik Tutum	Gruplar arası	2647.825	4	661.956	1.292	.272
	Grup içi	206960.815	405	512.279		
	Toplam	209608.641	409			
Tercih Etme Nedenleri	Gruplar arası	2680.191	4	670.048	2.057	.086
	Grup içi	131955.831	405	325.817		
	Toplam	134636.022	409			

Tablo 3.7.'de Çalışma grubunun ölçeklerden elde ettikleri puanların not ortalaması değişkeni açısından karşılaştırması verilmiştir. Not ortalaması grupları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ve bu mesleği tercih etme sebeplerine dair ölçek puanları arasında belirgin farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.8.Erkek ve kadın öğretmen adaylarının ölçeklerden elde ettikleri puanların korelasyonu

		Tercih Etme Neden	
Erkek (n=273)	Mesleğe Yönelik Tutum	r	-.343
		p	.000
Kadın (n=136)	Mesleğe Yönelik Tutum	r	-.544
		p	.000

Tablo 3.8.'de erkek ve kadın bireylerin mesleğe yönelik tutumları ile tercih etme nedenleri arasındaki ilişkiye dair korelasyon analizi verilmiştir. Hem erkek hem de kadın bireylerde mesleğe yönelik tutumları ile tercih etme nedenleri arasında negatif yönlü orta düzeyde anlamlı bir korelasyon tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Erkek ve kadın bireylerin mesleğe yönelik tutumları arttıkça tercih etme nedenlerinin azaldığı söylenebilir.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırma grubunun; öğretmenlik alanına yönelik tutumlarıyla bu mesleği seçme sebeplerine ilişkin alt boyutlarından aldıkları puanların beden eğitimi öğretmeni adaylarının, yaş, cinsiyet, sınıf, bitirilen lise türü, ailenin gelir düzeyi, not ortalaması ve değişkenler açısından verisel olarak anlamlılık saptanan neticelere ilişkin veriler tartışılmıştır. Çalışmamızda araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ortalaması 141.88 ± 22.67 olarak; öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puan ortalamaları ise 75.27 ± 18.14 olarak tespit edilmiştir.

Üstüner ve ark. (2009), öğretmen adaylarının öğretmenlik alanına yönelik tutumlarının ölçüldüğü ve öğretmenlik bölümlerde öğrenim gören öğretmen adayları üzerinde yapılan araştırmada beden eğitimi öğretmeni adaylarının kullanılan ölçekten maksimum puanı aldıklarını belirtmişlerdir. Dağ (2010), sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek için yapmış olduğu çalışmasında, öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumlarını iyi yönde ve orta düzeyde bulmuştur. Ayrıca Abbasoğlu (2011), beden eğitimi öğretmeni adayları üzerinde yapmış olduğu çalışmasında beden eğitimi öğretmeni adaylarının, kişilik saygısı ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanlarının yüksek olduğunu belirtmiştir (Yıldırım ve ark. 2010; Şahin, 1992).

Cinsiyet değişkeni açısından, araştırma grubunun öğretmenlik alanlarına ait tutum puanları arasında kadın bireyler lehine yönelik bir farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$). Ancak öğretmenliği seçme sebeplerine dair ölçek puanlarında belirgin değişiklik görülmemiştir ($p > 0.05$). İncelenen araştırmalarda, bayan öğretmen adaylarının kendi mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Cinpolat ve ark. 2016; Üstüner ve ark. 2006; Çelenk, 1988; Tanrıoğen, 1997).

Yaş değişkeni açısından, araştırma grubunun grupları arasında öğretmenlik alanı açısından tutum puanları ve bu mesleği tercih etme sebeplerine dair ölçek puanları arasında belirgin değişkenlik görülmemiştir ($p > 0.05$). Abbasoğlu ve Öncü (2013), yaptıkları araştırmada akademik başarıları yüksek olan beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenliğe karşı tutumlarının daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca Cinpolat ve ark. (2016), yapmış oldukları çalışmalarında yaşı daha yüksek olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Sınıf değişkeni açısından araştırma grubunun sınıf grupları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında dördüncü sınıfa giden öğrenciler ile birinci ve ikinci sınıfa giden öğrenciler arasında belirgin farklılık görülürken ($p < 0.05$), bu mesleği seçme sebeplerine dair ölçek puanları arasında belirgin ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$).

Mezun olunan lise türü değişkeni açısından araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında fen lisesinde okuyanların anadolu lisesinde okuyanlar, meslek lisesinde

okuyanlar ve açık öğretim lisesinde okuyanlar ile aralarında; imam hatip lisesinde okuyanlar ile meslek lisesinde okuyanlar arasında; açık öğretim lisesinde okuyanlar ile meslek lisesinde okuyanlar ve spor lisesinde okuyanlar arasında anlamlı farklılık görülürken ($p<0.05$), öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puanları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0.05$).

Aile gelir düzeyi değişkeni açısından araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında gelir düzeyi iyi ve orta olanlar ile kötü olanlar arasında anlamlı farklılık görülürken ($p<0.05$), öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine dair ölçek puanları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0.05$). Abbasoğlu (2011) ve Dağ (2010)'ın yaptıkları çalışmalarda da aylık gelir düzeyi açısından öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında farklılık bulunamamıştır.

Not ortalaması değişkeni açısından araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ve öğretmenlik mesleğini tercih etme sebeplerine dair ölçek puanları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0.05$). Konuyla alakalı incelenen çalışmalarda akademik başarı durumu yüksek bulunan öğretmen adaylarının, bu mesleğe ait tutum puanlarının yüksek olduğu yönünde bulgular mevcuttur (Saraç, 2007; Abbasoğlu, 2011; Cinpolat ve ark. 2016). Ölçeklerin kadın ve erkeklerin ayrı ayrı yapılan analizlerinde hem erkek hem de kadın bireylerde mesleğe yönelik tutumları ile tercih etme nedenleri arasında negatif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.05$). Erkek ve kadın bireylerin mesleğe yönelik tutumları arttıkça tercih etme nedenlerinin azaldığı söylenebilir. Sonuç olarak, çalışmada beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenleri orta düzeyde görülürken bu alana yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bayanların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkeklere nazaran daha olumlu olduğu, 4.sınıfta okuyanların 1 ve 2.sınıflarda okuyulardan daha olumlu tutuma sahip oldukları, açık öğretim lisesi mezunlarının daha yüksek tutuma sahip oldukları ve gelir durumu orta ve iyi olanların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu kanısına varılmıştır. Bayan ve erkek öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının arttığı durumlarda tercih etme nedenlerinde bir düşüş olduğu belirlenmiştir.

KAYNAKLAR

Abbasoğlu, E. (2011). "Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum ve Benlik Saygılarının İncelenmesi". Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 87 sayfa, Trabzon.

Abbasoğlu, E., Öncü, E. (2013). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Benlik Saygıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD). 14(2): 407-425.

Altıntaş, E. (1999). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Birinci ve Dördüncü Sınıf Öğrencileri ve İlkokul Öğretmenlerinin İlkokul Öğretmenliği Mesleğini Algılamaları Arasındaki Fark. İstanbul:4.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri.

Celep, C. (2004). Meslek Olarak Öğretmenlik. Celep C. (Editör), Ankara: Anı Yayınevi,

Cinpolat, T., Alıncak, F., Abakay, U. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Spor Bilimleri Dergisi,1(1),38-47.

Çelenk, S. (1988). Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Tutumları. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Çoban, A. (2015). Öğretmen Eğitiminde Mikro Öğretim ve Farklı Yaklaşımlar. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi.14(53):219-231.

- Dağ, E. (2010). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili olan Faktörler Arasındaki İlişki”. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 99 sayfa, İzmir.
- Dilaver, H. (1996). Türkiye’de Öğretmen İstihdamının Dünü, Bugünü ve Yarını, Eğitimimize Bakışlar. Kültür Koleji Vakfı Yayınları. İstanbul. s.119.
- Erden, M. (2005). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kılbaş, K.Ş. (2003). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Nobel Kitapevi, Ankara. s.208.
- Lukin L.E, Bandalos D.L, Eckhout, T.J. (2004). Facilitating the Development of Assessment Literacy. Educational Measurement: Issues and Practice. 23(2), 26-32.
- Övet, O. (2006). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörlerin Belirlenmesi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 108 sayfa, İstanbul.
- Saraç, N.E. (2007). “İlköğretim ve Ortaöğretim Matematik Bölümü Öğretmen Adaylarının Çoklu Zeka Alanlarının Belirlenmesi ve Matematik ile Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi”. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 198 sayfa , Balıkesir.
- Şahin, N. (1992). “Arifiye Anadolu Öğretmen Lisesi 3. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları”. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Şişman, M. (1999). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Pegem Yayıncılık. s.223.
- Tamer K., Pulur, A. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kozan Ofset Matbaası, s.20,s.39,s.51.
- Tanrıoğen, A. (1997). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. PAÜ. Eğitim Dergisi. s.(3)55-58.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. 12 (1).
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M. (2009). The Attitudes Of Prospective Teacher Towards The Profession Of Teaching (The Case Of Inonu University, Faculty Of Education). Education And Science. 34 (151) : 140-155.
- Yıldırım, Y., Kırımoğlu, H., Terzi, A. (2010). “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi. (Hatay İli Örneği)”, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi. Sayı 12, s. 29- 35.